

Kommunerna tjänar på att anställa fler skolpsykologer

Skolan ska erbjuda en trygg plattform. Ett säkert ställe där man ser varje enskild elev och ger varenda barn det specifika stöd de behöver. Skolan ska vara mobbningsfri och erbjuda såväl elever som lärare arbetsro. För att få skolan att fungera på alla nivåer krävs det olika typer av yrkesgrupper. Förutom lärare, rektorer och skolsköterskor är skolpsykologer nödvändiga för att uppnå skolans mål.

Psykologer är den profession som har den största kompetensen vad gäller psykisk ohälsa.

Skolpsykologer jobbar med enskilda elever genom utredning och samtalskontakt. De utgör en viktig resurs när det kommer till konflikter i eller utanför klassrummet och genom att stödja lärare i hur man förbättrar gruppdynamik. På så sätt har skolpsykologer en viktig roll vad gäller att hjälpa enskilda elever, förhindra mobbning och att få klassrummet att bli mindre stökigt.

I våras presenterade OECD en ny rapport där skarp kritik riktades mot Sveriges brist på skolpsykologer. Detta är bara en i raden av rapporter på ämnet. I flera år har bristen varit uppmärksammasad men kvarstått. Enligt skollagen är det numera krav på att varje elev ska ha tillgång till en skolpsykolog men i verkligheten uppskattar OECD att det går en skolpsykolog på 2000 elever. Samtidigt rapporterar allt yngre om att de mår allt sämre. Undersökningar har visat att elever som mår dåligt presterar sämre i skolan. Forskning har dessutom visat att de som haft en svår barndom med psykisk ohälsa löper större risk att även i framtiden lida av psykisk ohälsa. Det är således av yttersta vikt att fånga upp dessa barn och erbjuda dem hjälp tidigt. För ett barn som mår dåligt i eller utanför skolan kan det vara svårt att på egen hand söka hjälp via en okänd kanal. Vetskapen om en tillgänglig skolpsykolog kan utöka antalet hjälpsökande. En närvarande skolpsykolog kan också upptäcka och utreda barn som har särskilda behov. Barn som annars faller mellan stolarna och inte uppmärksammas.

OECDs rapport visar att det i kommunala skolan kan dröja upp till 10 veckor innan en hjälpsökande elev får träffa en skolpsykolog. Inom den privata skolan kan väntetiden vara uppemot 22 veckor. Den uppskattade väntetiden kan tros gälla de barn som tar för sig och hörs. De barn som är tysta och tillbakadragna men i behov av hjälp löper större risk att falla mellan stolarna när det är så högt tryck på skolpsykologer. Resultatet blir att de som skriker högst får hjälp - men först efter ett tiotal veckor. När en skolpsykolog inte finns att tillgå inom rimlig väntetid kan lärare tvingas träda in och ta på sig ytterligare arbetsbelastning med något de inte är förberedda på eller utbildade för.

I vissa kommuner, exempelvis Solna, har bristen på skolpsykologer istället lett till att elever skickats till "Barn – och Ungdomspsykiatri" för att få prata med en psykolog där. Det har inte visat sig vara en rimlig lösning då många av de remitterade barnens problem varit för små för att rymmas inom ramen för BUP då BUP tvingats prioritera sina resurser på barn med mer komplicerad problematik. Vissa av barnens svårigheter har dessutom varit relaterade till skolan och förlorat sammanhang när de skickats till BUP.

Vissa menar att kommunerna inte har råd med att prioritera anställandet av skolpsykologer utan att pengarna ska riktas åt andra håll. De menar att det finns de som behöver pengarna och resurserna bättre. Sanningen är att vi i längden tjänar på att anställa fler skolpsykologer. Om vi kan minska den psykiska ohälsan hos unga minskar risken att dessa människor behöver kostsam hjälp av sjukvården i vuxen ålder. En högre psykisk hälsa innebär färre långtidssjukskrivna, förtidspensionerade och färre som självmedicinerar genom alkohol – eller drogmisbruk. Givetvis innebär det också ett mer

hälsosamt och lyckligare Sverige.

Att lystra till skollagen och anställa tillräckligt många skolpsykologer kommer i längden leda till bättre psykisk hälsa i Sverige så därför uppmanar jag samtliga kommuner att lägga resurser på våra barn och unga; för det tjänar vi på i längden.

Linnea Stenqvist, leg psykolog